

Transities op de arbeidsmarkt: iedereen moet meebewegen

Transities op de arbeidsmarkt: wat betekent dit voor inwoners en ondernemers van Regio Zwolle? Wat moet er anders, om een gezonde arbeidsmarkt met genoeg personeel te hebben en te houden? En wat kan co-creatie daarin betekenen? Inge Grimm, Rob Zuidema en Bram Harmsma gaan erover in gesprek.

Voor welke uitdaging staat de arbeidsmarkt van Regio Zwolle?

Rob: 'We hebben een tekort aan werknemers. Arbeid is schaars. En soms is arbeid tevens verkeerd beschikbaar. Dan zijn er wel mensen, maar die passen niet bij de vraag van werkgevers. Bijvoorbeeld omdat ze niet de juiste kennis of ervaring hebben om het werk te doen dat er ligt.'

Bram: 'De economie en de arbeidsmarkt zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Dat wordt momenteel bevestigd doordat een op de drie ondernemers niet kan groeien, vanwege een tekort aan menskracht.'

Wat merkt de gemiddelde inwoner van Regio Zwolle van de tekorten op de arbeidsmarkt?

Rob: 'Door de tekorten is op veel plekken niet genoeg personeel. Nu proberen bedrijven nog alle ballen in de lucht te houden, maar we kunnen erop wachten dat er straks niet genoeg mensen zijn om bijvoorbeeld een drankje te serveren in een restaurant. En stel dat de kinderopvang gratis wordt, dan zijn er duizenden medewerkers extra nodig om de kinderen op te vangen. Die mensen zijn er simpelweg niet. En zoiets als kinderopvang valt niet te robotiseren. Niemand laat zijn kind achter bij een robot.'

Inge: 'We merken het nu al in het dagelijks leven. Hoeveel moeite moeten we niet doen om mensen te vinden voor de diensten die we nodig hebben? Of het nou om een loodgieter gaat of om een accountant die de aangifte van de inkomstenbelasting kan doen.'

Wat zouden oplossingen kunnen zijn voor de personeelstekorten?

Rob: 'De productiviteit in onze regio ligt lager dan het landelijk gemiddelde. Als de productiviteit hier omhooggaat, kunnen we meer doen met dezelfde mensen.'

Inge: 'De productiviteit verhogen, kan onder meer door beschikbare technologie goed te gebruiken. Ik zit ook in Health Valley, het zorginnovatienetwerk van Oost-Nederland. De nood in de zorg is hoog. Het netwerk kijkt hoe nieuwe technologie in het dagelijks

werk past. Op Perron038 en LUX038 onderzoekt men technologische toepassingen voor de maakindustrie. En weer een ander programma is MoveDigi, de digitale werkplaats van Regio Zwolle. Ondernemers komen daar met digitaliseringsvraagstukken, van online vindbaarheid tot procesoptimalisatie. Samenwerking tussen bedrijfsleven en onderwijsinstellingen kan inzichten en oplossingen brengen; hoe complexer de wereld, hoe meer co-creatie nodig is.'

'Kom niet alleen kennis en mensen 'halen', draag ook bij aan ontwikkeling'

Rob Zuidema

Inge Grimm, voorzitter Hogeschool Windesheim en daarmee ook vertegenwoordiger van de Zw8lse, het collectief van 4 mbo- en 4 hbo-scholen in Zwolle en lid EBRZ

Bram: 'Mensen aan het werk houden, is ook een manier om tekorten tegen te gaan. Van werk naar werk dus en mensen niet verliezen aan een uitkeringssituatie. Daarnaast willen wij in gemeente Steenwijkerland expats aantrekken. Wij regelen huis, vervoer, papierwerk. Alles om toptalent aan te trekken, zodat de grote spelers in Regio Zwolle opgewassen zijn tegen concurrentie uit het buitenland in de strijd om talentvolle medewerkers.'

Rob: 'Ik zie mogelijkheden over de grens. Hier in het oosten zitten we dichterbij Duitsland dan bij de Randstad. We kunnen personeel uit Duitsland halen. Zeker als zij deskundigheid hebben die wij hier nog niet hebben. En voor buitenlandse bedrijven die zich hier willen vestigen heb ik een oproep: kom niet alleen kennis en mensen 'halen', draag ook bij aan het ontwikkelen van mensen hier in Regio Zwolle.'
Inge: 'Omdat beroepen blijven veranderen en die veranderingen ook steeds sneller gaan in de toekomst, besteden beroepsopleidingen steeds meer aandacht aan adaptieve expertise, zodat studenten kunnen meeschakelen met veranderingen, in het kader van een leven lang leren. Ook op Windesheim zijn we daarmee bezig.'

'Hoe complexer de wereld, hoe meer co-creatie'

Inge Grimm

Wil de gemiddelde werknemer ook blijven leren?

Inge: 'Recent hadden we op Windesheim een open dag. Veel derdejaars kwamen helpen. Ik sprak vier studenten die me vertelden dat ze eerst mbo hadden gedaan en nu hbo deden. Ze vroegen me wat ik daarvan vond. Ik zei, 'dat heb ik zelf ook gedaan'. Zijzelf vonden het ook niet meer dan normaal om na de ene opleiding een andere

Bram Harmsma, wethouder Steenwijkerland en lid EBRZ

te volgen. 'We moeten toch blijven leren om bij te blijven? Ook als we straks een baan hebben', vonden ze alle vier. Ik wil maar zeggen, voor de jongeren is het al lang helder en evenzo voor veel iets oudere medewerkers.'

Bram: 'In kleinere bedrijven kan 'blijven leren' heel lastig te organiseren zijn. Als je vier man personeel hebt en er ligt een stapel orders om te verwerken, dan kom je er niet aan toe om uit te zoeken welke cursussen er zijn en hoe je die kunt betalen. Dan is het fijn als er vouchers zijn en regelingen, waardoor een ondernemer of een gemeente het wiel niet zelf hoeft uit te vinden. Het Ontwikkelfonds Regio Zwolle bijvoorbeeld.'

Rob: 'Laten we niet vergeten dat werknemers zelf ook een verantwoordelijkheid hebben in een leven lang leren. Je kunt als werkgever het paard water brengen. Maar het paard moet zelf drinken.'

Wat doet jouw eigen organisatie aan het ontwikkelen van mensen?

Bram: 'Wij hebben voor de gemeenten Meppel, Westerveld en Steenwijkerland de Regionale Praktijkacademie. Daar zijn korte opleidingen in bijvoorbeeld de proces- en installatietechniek te volgen, net als bijvoorbeeld een koksopleiding of een cursus op het gebied van automotive.'

Inge: 'Windesheim heeft associate degrees ingevoerd. Tweejarige hbo-opleidingen, die veelal in samenwerking met het werkveld en het mbo worden ontwikkeld. Bedrijven als AWL en Tembo pakken daarin ook hun verantwoordelijkheid. Zij investeren tevens in innovatieve ontwikkelplekken zoals Perron038. Samen met zulke bedrijven ontwikkelen we gericht onderwijs. Binnen de tafels van de Human Capital Agenda, onderdeel van Upgrade jezelf, lopen projecten waarin studenten en werkgevers samenwerken. Ideaal, want zo leren studenten de bedrijven alvast kennen en andersom. Werkgevers kunnen zo hun toekomstige werknemers alvast ontmoeten.'

Rob Zuidema, voorzitter Economic Board Regio Zwolle (EBRZ) en directeur van de Zwolse Theaters